YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (neljäs jaosto)

15 päivänä heinäkuuta 1998 *

Asiassa T-115/94 (92),

Opel Austria GmbH, aikaisemmin General Motors Austria GmbH, Itävallan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Wien (Itävalta), edustajinaan asianajaja Dirk Vandermeersch, Bryssel, ja asianajaja Till Müller-Ibold, Frankfurt am Main, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Arendt & Medernach, 8-10 rue Mathias Hardt,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Bjarne Hoff-Nielsen, avustajinaan asianajajat Hans-Jürgen Rabe ja Georg M. Berrisch, Hampuri ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantaja vaatii oikeudenkäyntikulujen vahvistamista perustaen vaatimuksensa asiassa T-115/94, Opel Austria vastaan neuvosto, 22.1.1997 annettuun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon (Kok. 1997, s. II-39),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Lindh sekä tuomarit K. Lenaerts ja J. D. Cooke,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Oikeudenkäyntimenettely

1 Opel Austria GmbH (jäljempänä Opel Austria) vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 21.3.1994 jättämällään kannekirjelmällä, joka kirjattiin numerolla T-115/94, yhteisön ja Itävallan välillä tehdyn vapaakauppasopimuksen 23 artiklan 2 kappaleen ja 27 artiklan 3 kappaleen a kohdan mukaisten tariffimyönnytysten peruuttamisesta (General Motors Austria) 20 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3697/93 (EYVL L 343, s. 1) kumoamista.

2 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 7.10. ja 20.10.1994 antamillaan määräyksillä komission väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia ja Itävallan tasavallan väliintulijaksi tukemaan kantajan vaatimuksia.

3 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi Opel Austrian kanteen asiassa T-115/94, Opel Austria vastaan neuvosto, 22.1.1997 antamallaan tuomiolla (Kok. 1997, s. II-39) ja velvoitti neuvoston vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

4 Opel Austria vaati 14.7.1997 päivätyllä kirjeellään neuvostoa korvaamaan oikeudenkäyntikuluina yhteensä 9 939 563 Belgian frangin (BEF) suuruisen summan.

5 Neuvosto hylkäsi vaatimuksen 31.7.1997 päivätyllä kirjeellään.

6 Asiasta pyrittiin sopimaan neuvotteluissa, jotka olivat kuitenkin tuloksettomia. Tämän vuoksi Opel Austria pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 12.1.1998 jättämässään hakemuksessa oikeudenkäyntikulujen vahvistamista.

Asianosaisten vaatimukset

7 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa neuvoston korvaamaan kaikki kantajalle aiheutuneet kulut ja asianajajien palkkiot, jotka ovat yhteensä 9 939 563 BEF.

8 Vastaaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vahvistamaan korvattavat oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien tästä oikeudenkäynnistä aiheutuvat kulut, kohtuulliseen määrään, joka ei kaiken kaikkiaan ylittäisi 2 500 000 BEF.

Pääasia

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

9 Kantaja väittää, että kulut ja asianajajien palkkiot, joiden korvaamista se vaatii, ovat sekä välttämättämättömiä että kohtuullisia kustannuksia.

10 Yhteisön oikeuden perustavanlaatuisen periaatteen mukaan asianosainen, jonka vaatimukset on hyväksytty yhteisöjen tuomioistuinten käsiteltäväksi saatetussa asiassa, voi yleensä perustellusti vaatia kaikkien itselleen aiheutuneiden kulujen korvaamista.

11 Kantajan avustajien kulut ja palkkiot ovat kantajan mukaan perusteltavissa oikeudenkäynnin kohteen ja luonteen vuoksi, sillä kanne kohdistui asetukseen, jossa sovellettiin yhteisön tekemiin vapaakauppasopimuksiin sisältyneitä, valtiontukia koskeneita sääntöjä ensimmäistä kertaa tukiin, jotka oli myönnetty muussa kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Yhteisön kauppapolitiikan välineitä sovellettiin sellaisissa olosuhteissa, joissa kyseisiä toimenpiteitä ei ollut aiemmin käytetty.

12 Oikeudenkäynnissä tuli esiin useita uusia kysymyksiä, jotka olivat erityisen merkityksellisiä yhteisön oikeuden kehityksen kannalta ja jotka koskivat muun muassa sitä, oliko aikaisemmin myönnettyjä valtiontukia pidettävä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (jäljempänä ETA-sopimus) kannalta olemassa olevina

tukina, jolloin niitä ei tutkittaisi jälkikäteen yhteisössä ja Euroopan talousalueella, yhteisön oikeuden vaikutusta niihin seurauksiin, joita aiheutui siitä, että kyseisestä asiasta oli tehty useita peräkkäisiä kansainvälisiä sopimuksia eli yhteisön ja Itävallan tasavallan välinen vapaakauppasopimus, ETA-sopimus, EY:n perustamissopimus ja koko kyseisen ajanjakson ajalta tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus (GATT), sekä ETA-sopimuksen oikeusvaikutuksia ennen sopimuksen voimaantuloa mutta sen ratifioinnin jälkeen.

13 Tosiseikat ja oikeudelliset seikat olivat monitahoisia, hankalia ja ristiriitaisia, mikä edellytti kantajan avustajilta melkoista työmäärää. Asian kannalta merkitykselliset tosiseikat olivat jossain määrin avustajien tiedossa, koska he olivat käsitelleet kysymystä ennen riidanalaisen asetuksen antamista. Tätä asiantuntemusta ei kuitenkaan voitu hyödyntää, koska komissio oli osittain kieltäytynyt ilmaisemasta omaa versiotaan asian kannalta merkityksellisistä tosiseikoista ennen kyseisen asetuksen antamista.

14 Kantaja esittää hakemuksensa tueksi taulukon, johon on koottu tiedot kussakin oikeudenkäynnin vaiheessa käytetystä ajasta. Taulukon mukaan kantajan avustajat ovat käyttäneet yhteensä 272,75 tuntia kannekirjelmän laatimiseen, 230,5 tuntia kantajan vastauksen laatimiseen, 154,5 tuntia väliintuloja koskevien huomautusten valmisteluun ja 135,75 tuntia suulliseen käsittelyyn valmistautumiseen. Tämän lisäksi he ovat käyttäneet oikeudenkäynnin aikana 80,25 tuntia sellaisiin tehtäviin kuten yhteydenpitoon kantajan ja Itävallan hallituksen kanssa sekä neuvoston ja kantajan kanssa kanteeseen liittyneiden seikkojen osalta.

15 Asialla oli myös olennainen taloudellinen merkitys kantajalle. Jo pelkästään vuoden 1994 osalta sen oli pitänyt väliaikaisesti maksaa hieman yli 120 000 000 BEF:n suuruinen summa riidanalaisella asetuksella käyttöönotettuina tulleina. Nostaessaan kanteen kyseisestä asetuksesta se ei tiennyt, katsoisivatko toimielimet, ettei tullia sovellettaisi Itävallan tasavallan liityttyä Euroopan unioniin, eikä sitä, toteutuisiko liittyminen. Sen oli tämän vuoksi pitänyt pitää lähtökohtana olettamaa, jonka mukaan asetusta sovellettaisiin useiden vuosien ajan. Tämän olettaman

perusteella kantaja oli saattanut kohtuudella arvioida, että niiden tullien reaalinettoarvo, jotka sen olisi pitänyt maksaa vuosilta 1994—2001, olisi ollut noin 1 250 000 000 BEF.

16 Neuvosto toteaa, että kantajan esittämistä asiakirjoista ilmenee, että vaadittu summa koostuu asianajajien palkkioista (9 557 563 BEF), kantajan avustajien kuluista (309 000 BEF), emoyhtiön edustajan matkakustannuksista (28 000 BEF) ja prosessiosoitteesta aiheutuneista kustannuksista (45 000 BEF).

17 Se korostaa, että korvattavia kuluja ovat ainoastaan välttämättömät kustannukset.

18 Neuvosto arvioi kantajan liioittelevan asian merkityksellisyyttä oikeudenkäynnin kohteen ja luonteen osalta. Se huomauttaa, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin käsittele tuomiossaan kysymyksiä, jotka koskisivat vapaakauppasopimukseen sisältyvien, valtiontukia koskevien sääntöjen soveltamista.

19 Vaikka oikeudenkäynti on koskenut tiettyjä uusia ja merkittäviä yhteisön oikeuteen liittyviä kysymyksiä, se ei ole niin merkittävä, että vaadittujen asianajopalkkioiden määrä olisi perusteltu.

20 Neuvosto toteaa kantajan esiin tuomien hankaluuksien ja aiheutuneen työmäärän osalta, ettei asia ollut sellainen, että se olisi edellyttänyt kantajan avustajilta niin mittavaa ajankäyttöä. Tämän vuoksi laskutettujen palkkioiden määrä on selvästi liian suuri.

21 Kantajan esittämistä asiakirjoista ilmenee neuvoston mukaan tältä osin, että kantajan avustajat ovat käyttäneet 873,75 tuntia asian käsittelyyn, että neljätoista asianajajaa kantajaa edustavasta asianajotoimistosta on hoitanut asiaa ja että asiaa pääasiallisesti hoitanut asianajaja on käyttänyt siihen noin 648,25 tuntia. Neuvosto toteaa vertailun vuoksi, että neuvoston puolustuksesta ensisijaisesti vastannut asianajaja, joka oli hoitanut asiaa lähes yksin, oli käyttänyt asian käsittelyyn yhteensä 165 tuntia.

22 Kuten kantajakin myöntää, kantajan avustajat olivat myös käsitelleet asiaa ennen riidanalaisen asetuksen antamista, joten he tunsivat siihen liittyvät tosiseikat. Kantajan ja Itävallan hallituksen läheisen yhteydenpidon ansiosta heillä oli myös komission näkemykset erittäin hyvin tiedossaan.

23 Neuvosto toteaa lopuksi kantajan taloudellisesta intressistä asiaan, ettei sen suuruuden tarkka määritteleminen ole erityisen tärkeää, sillä vaikka kantajan esittämät luvut pitäisivät paikkansa, avustajien asian käsittelyyn käyttämä aika olisi siinäkin tapauksessa liian suuri.

24 Neuvosto katsoo myös, että avustajien kuluina vaadittu 309 000 BEF:n summa on liian suuri.

25 Neuvosto perustaa arvionsa omien avustajiensa käyttämiin työtunteihin ja 10 000 BEF:n suuruiseen keskimääräiseen tuntiveloitukseen, ja katsoo korvattavien kulujen olevan kokonaismäärältään 2 500 000 BEF. Koska arvio on kuitenkin tehty melko väljästi, se kattaa kaikki kantajalle aiheutuneet kulut.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 91 artiklan mukaan korvattaviksi oikeudenkäyntikuluiksi katsotaan "asianosaisille asian käsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset, erityisesti matka- ja oleskelukulut, sekä asiamiehen, avustajan tai asianajajan palkkio". Kyseisestä määräyksestä seuraa, että korvattavia oikeudenkäyntikuluja ovat ainoastaan yhtäältä kustannukset, jotka ovat aiheutuneet asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, ja toisaalta kustannukset, jotka ovat olleet asian käsittelyn kannalta välttämättömiä (ks. asia 89/85 DEP, Ahlström Osakeyhtiö ym. v. komissio, määräys 9.11.1995, 14 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

27 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa vahvistaa niiden oikeudenkäyntikulujen määrää, jotka asianosaisten on suoritettava omille asianajajilleen, vaan niiden on vahvistettava, mihin määrään asti oikeudenkäyntikulujen maksamisesta vastuussa olevan asianosaisen on ne korvattava. Antaessaan ratkaisua oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevaan hakemukseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei tarvitse ottaa huomioon kansallisia asianajajien palkkiosääntöjä eikä mahdollista asianosaisen ja tämän edustajien tai avustajien sopimusta asiasta (ks. asia T-120/89 (92), Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, määräys 8.11.1996, Kok. 1996, s. II-1547, 27 kohta).

28 Koska yhteisön oikeudessa ei ole asianajopalkkioita koskevia säännöksiä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on arvioitava vapaasti kysymyksessä olevia seikkoja ottaen huomioon oikeudenkäynnin kohde ja luonne, sen merkitys yhteisön oikeuden kannalta sekä asian vaikeusaste, oikeudenkäynnistä asian hoitamiseen osallistuneille asiamiehille tai avustajille aiheutuneen työn määrä ja se taloudellinen intressi, joka riita-asialla on asianosaisten kannalta (ks. asia T-175/94 (92), International Procurement Services v. komissio, määräys 24.3.1998, Kok. 1998, 10 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

29 Asian vaikeusasteesta ja sen merkityksestä yhteisön oikeuden kannalta on todettava, että siihen liittyi selvästi useita kysymyksiä, joita ei ollut nimenomaisesti tutkittu aikaisemmassa oikeuskäytännössä, eli muun muassa kysymys yhteisön ja Euroopan vapaakauppajärjestöön kuuluvien eri valtioiden välillä tehtyihin vapaa-

kauppasopimuksiin sisältyvien valtiontukia koskevien sopimusmääräysten soveltamisesta, kysymys yhteisön tekemän kansainvälisen sopimuksen oikeusvaikutuksista ennen sopimuksen voimaantuloa mutta sen jälkeen, kun yhteisö oli viimeisenä sopimuspuolena tallettanut hyväksymisasiakirjansa, kysymys ETA-sopimuksen ja sen useiden sopimusmääräysten, erityisesti 6 artiklan, soveltamisesta ja tulkinnasta, sekä kysymys niistä oikeudellisista seurauksista, jotka aiheutuivat siitä, että se *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* numero, jossa yhteisön säädös oli julkaistu, oli päivätty todellista aikaisemmaksi. Tästä syystä yhtäältä korkeat palkkiot ja toisaalta se, että kantajaa edusti usea asianajaja, ovat oikeudenkäynnin luonne huomioon ottaen perusteltuja (ks. em. asia T-120/89 (92), Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, määräyksen 30 kohta).

30 Vaikka oikeudenkäyntiin on liittynyt useita merkittäviä oikeuskysymyksiä, työmäärä, jonka asian hoitaminen on voinut vaatia kantajan avustajilta ja johon sisältyy oikeuskirjallisuuden, lainsäädännön ja oikeuskäytännön tutkimista ja analysointia, ei ole ollut niin suuri, että nyt käsiteltävässä asiassa korvattaviksi vaaditun suuruisten oikeudenkäyntikulujen määrä olisi perusteltu. Lähes 900 työtunnin kokonaismäärä on jo sellaisenaan liian suuri. Kantajan avustajat olivat lisäksi jo jossain määrin perehtyneet asiaan, sillä he olivat olleet mukana menettelyssä, joka oli edeltänyt riidanalaisen neuvoston asetuksen antamista.

31 Neuvosto ei kiistä sitä, että taloudelliset intressit, joita kantajalla on ollut asiassa, ovat olleet merkittäviä.

32 Edellä esitetyn perusteella korvattavien oikeudenkäyntikulujen määräksi on vahvistettava 4 000 000 BEF.

33 Koska kyseisessä summassa on otettu huomioon kaikki asiaan liittyvät seikat tähän päivään saakka, ei ole tarpeen antaa eri ratkaisua oikeudenkäyntikuluista, joita asianosaisille on aiheutunut tästä liitännäisestä oikeudenkäynnistä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(neljäs jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

Neuvoston on korvattava kantajalle oikeudenkäyntikuluina yhteensä 4 000 000 BEF.

Annettiin Luxemburgissa 15 päivänä heinäkuuta 1998.

H. Jung

kirjaaja

P. Lindh

neljännen jaoston puheenjohtaja